

december 2010

OPENBAAR MINISTERIE

Terbeschikkingstelling (TBS)

De strafrechter kan naast of in plaats van een gevangenisstraf ook een terbeschikkingstelling (TBS) opleggen aan mensen die een ernstig misdrijf hebben gepleegd en verminderd toerekeningsvatbaar waren ten tijde van het plegen van het delict. De TBS-maatregel is bedoeld om de maatschappij op korte en lange termijn te beveiligen. Op korte termijn door de tbs-gestelden in een gesloten kliniek op te nemen. Op lange termijn door hen psychisch te behandelen en zodoende herhaling van het misdrijf te voorkomen.

In de situaties waarin naast TBS ook gevangenisstraf is opgelegd, moet de veroordeelde eerst de gevangenisstraf uitzitten. De veroordeelde blijft in het Huis van Bewaring of de gevangenis wachten totdat er een behandelplaats is in één van de TBS-klinieken.

Zodra er een behandelplaats vrijkomt, wordt de terbeschikkinggestelde opgenomen in een gespecialiseerde TBS-inrichting. Deze inrichtingen kennen een hoog beveiligingsniveau. Tijdens het verblijf in een TBS-kliniek krijgt de terbeschikkinggestelde een behandeling die erop is gericht om hem of haar weer succesvol te laten terugkeren in en deelnemen aan de samenleving. De behandeling die met behulp van psychiaters, psychologen en andere gedragsdeskundigen wordt uitgevoerd, wordt regelmatig getoetst en geëvalueerd. Dit gebeurt door de eigen behandelaren, maar ook eens per twee jaar door de rechter die bepaalt of de TBS-maatregel moet worden verlengd of beëindigd.

Verlof

Als de behandeling zijn vruchten begint af te werpen, wordt voorzichtig begonnen met bewegingsvrijheid buiten de kliniek. Dit om te toetsen of alles wat binnen de kliniek is geleerd ook door de terbeschikkinggestelde in praktijk wordt gebracht. Hiervoor is aparte toestemming (verlofmachtiging) benodigd van de minister van Veiligheid en Justitie.

In het begin wordt dit verlof begeleid door personeel van de inrichting. De eerste verlofbewegingen worden bovendien beveiligd: naast de begeleider loopt ook een beveiligger mee. Als de terbeschikkinggestelde hier goed mee omgaat, kunnen de verloven worden uitgebreid.

In een later stadium kunnen deze verloven ook onbegeleid plaatsvinden. De kliniek weet bij zowel begeleide als onbegeleide verloven waar de tbs-gestelde heen gaat en op welke manier contact met hem kan worden gehouden.

Tbs-gestelden die zich onttrekken aan hun verlof, mogen minimaal één jaar niet meer met verlof. De verlofmachtiging vervalt automatisch als iemand een strafbaar feit pleegt, zich aan begeleiding onttrekt of langer dan 24 uur afwezig is.

Bij een behandeling die goed is verlopen, kan de terbeschikkinggestelde ook toestemming krijgen om

buiten de kliniek te gaan wonen: het transmuraal en/of proefverlof. De kliniek en/of de reclassering houden dan nog wel toezicht. Als ook dit goed verloopt, kan de rechter op termijn de TBS beëindigen.

De rechter kan ook besluiten om de TBS voorwaardelijk te beëindigen. In dat geval moet de tbs-gestelde zich tot maximaal negen jaar aan een aantal voorwaarden houden. Bijvoorbeeld een contact-, locatie-, alcohol- of drugsverbod. De reclassering houdt hierop toezicht. Als de tbs-gestelde zich niet aan de voorwaarden houdt, kan de rechter de beëindiging terugdraaien.

Informatieverstrekking door het Informatiepunt Detentieverloop

Als u heeft aangegeven dat u informatie wilt ontvangen, informeert het Informatiepunt Detentieverloop (IDV) u gedurende de TBS over een aantal zaken.

Niet alle informatie kan op grond van privacyregels of het medisch beroepsgeheim worden verstrekt aan slachtoffers en/of nabestaanden.

De volgende informatie kan wel worden verstrekt:

1. de TBS-gestelde is opgenomen in een TBS-kliniek;
2. er is begeleid of onbegeleid verlof toegekend aan de TBS-gestelde;
3. de TBS-gestelde gaat buiten de kliniek wonen (transmuraal verlof of proefverlof);
4. de TBS-maatregel is beëindigd.

Als een terbeschikkinggestelde overlijdt tijdens de TBS-maatregel wordt u hierover geïnformeerd. Het is mogelijk dat andere situaties zich voordoen die voor u van belang zijn met het oog op een onverwachte confrontatie (bijvoorbeeld bij ontvluchting). U wordt hierover (via een ander meldpunt of door de politie) zo snel mogelijk geïnformeerd.

Meer informatie over de TBS-maatregel en de verschillende soorten verlof vindt u op www.slachtofferloket.nl.

Colofon

Deze factsheet is een uitgave van het Openbaar Ministerie december 2010, www.om.nl